

אשמנו אשמה מורה על חומר העוון ושאין לו התנגדות וכן מורה שמהראוי שתהיה הנפש שוומה.

אכלתי דברים האסורים: נבלות, טריפות, שקצים ורמשים, ערלה, טבל; אכלתי בלא ברכה לפניה ולאחריה.

בגדנו היינו כפוי טובה, בגדנו בה' המטיב עמנו, וכן בגדנו איש באחיו. בטלתי מלימוד תורה. ברכתי ברכה לבטלה, ברכה שאינה צריכה, ברכה בלא כוונה. בטלתי מצוות עשה ולא תעשה. בטלתי קריאת שמע ותפילה בזמנה.

גזלנו כולל גם דברים קלים כגון: הנהגה מסועדה שאינה מספקת לבעליה, שימוש בחפץ ללא רשות, הצצה לחלון חברו, מוציא אבדה ואינו מכריז עליה, אי החזרת שלום לאדם הממכרו לשלום. גאיתי.. גיליתי סוד. גנבתי דעת הבריות.

דברנו דופי מלשון דו' (שתי פיות) אחד בפה ואחד בלב, אחד בפניו ואחד שלא בפניו. דברנו דבור של גנאי: דברנו דברים בטלים, רכילות, לשון הרע, שקרים, מרמה, תניפות, ניבול פה. דברי משא ומתן בשבת וכו'ו"ט.

העוינו דברנו בחזרת הטיף', בקדיש, בקריאת התורה ובהפטרה ובברכותיהן. גרמנו לעוות את הישר, כולל גם המחטיא את חברו. הורתי הוראות בטעות והכשלתי רבים. הרהרתי הרהורים רעים. הרהרתי אחר רבותי. הרהרתי בדברי תורה במקומות האסורים. הוצאתי זרע לבטלה. הקשתי עצמי לדעת. הסתכלתי במקום ערוזה בנשים להנות מהם. הלבנתי פני חברי ברבים. הפרעתי לישון. הנפתי יד להכות את חברי. החזקתי במחלוקת.

והרשענו עשינו מעשי רשע. אחרים נעשו רשעים על דינו.

זדלנו חטאנו בכוונה וברצון. היינו אנשי רוע לב. זלזלתי בכבוד שבת וו"ט. זלזלתי בכבוד אבי ואמי. זלזלתי בכבוד התורה ולומדיה, בחידושי תורה. הזכרנו שם שמים בלא כוונה.

חמסנו הלוקח חפץ מחברו בעל כורחו תמורת דמים. חיללתי את ה'. חיללתי שבת ויו"ט. חשדתי בכשרים. חמדתי. חנפתי.

טפלנו שקר חברנו שקר אל שקר להדקו ולחזקו בחבלי שוא. טעינו ולא הודינו על האמת.

יעצנו רע משיא עצה שלא לטובת חברו אלא לטובת עצמו, או כדי להביאש את ריחו בעיני בני אדם ועברנו בכך על "לפני עיורר לא תיתן מכושלו". יחדתי עצמי עם נשים. יחדתי לחיי חברי.

כזבנו מדבר דברי כזב בין תועלת ובין שלא לתועלת. מביטחי לחברו או לקב"ה ואינו מקיים. כעסתי.

לצנו לעגנו לדברים ופעולות שאין להרחיקם. קבענו עצמנו לשיחה בטלה כדרך יושבי קרנות. לבשתי שעטנז.

למדנו תורה שלא לשמה. לא עמלנו בתורה. לא חזרנו על תלמודנו. לא התנהגנו בדרך הראוי ליראי ה'. לא ציפינו לישועה. לא נטלתי ידדים.

מרדנו פרקנו עול, עשינו עבירות להכעיס, כולל מי שאינו מקבל על עצמו להיזהר אפילו מחטא אחד. מרינו דבר.

נאצנו הכעסנו את ה'. נשבעתי לשוא ולשקר. הנתיי מהועולם הזה בלא ברכה, נדרתי ולא שלמתי, נקמתי ונטרתי.

סרדנו סר לבבנו מעבודת הבורא. נהגנו כבן סורר ומורה

עיני עברנו עבירות במזיד למלא תאוותינו.

פשענו עברנו עבירה לתאבון שתקנמו יצרנו. לא נזהרנו בדברים שדרך שבני אדם להיזהר. פגמנו (עצמנו, בריתנו, עיננו, אוזננו, קרשינו...).. ספקתי מדברי תורה ועסקתי בדברי שיחה.

צדדנו היינו צוררים אחד לחברו, ובכלל זה גם הקנטנו את חברנו. עברנו על רצון ה' בפרהסיא. ציערנו אב ואם.

קשינו עורף לא קבלנו תוכחה, תלינו יסורים במקרה ולא בהשגחת ה'.

רשענו עשינו מעשים שעל ידי זה נקרא רשע, כגון: המרים יד על חברו, גניבה וגזל.

שחחנו השחתה לדבר ערווה. על שעשינו דבר ערווה, ובכלל זה חיבוק ונישוק, ודיבור ערווה. המשחית ומוציא זרע לבטלה, אפילו על ידי הרהור וכל שכן אם נואף ביזו חס ושלום. השחחתי פיורשה עבודה זרה, וכולל: המעס, המונמאג, המעלים עינו מצדקה, המחליף בדיבורו, רג וחס.

תעבנו עשינו מעשי תועבה. אכילת דבר תועבה, והכנסת דברי תועבה לבית.

תעינו וידוי הכללי: תעינו כצאן, ולא הלכנו בדרך ישרה.

תעתענו הנחת אותנו בידי בחירתנו ואנחנו תעינו. תעתענו אחרים.

סרנו ממצוותך ולא שווה לנו: יש אומרים לא נחשבו המצוות בעיניו. ויש אומרים לא הייתה לנו תועלת מזה.

על חטא שחטאנו לפניך ...

באונס וברצון על שחטא ועבר עבירה באונס ונהנה בעשייתה, על שלא נזהר מהאונס בתחבולות, שגרם שבא לו האונס, וכן שעבר עבירות ברצון.

באימוץ הלב שנמנע מלעזור לחברו בעת צרה, שלא נתן צדקה בלב שלם, וכן על שהתאכזר.

בבלי דעת על שחטא בשוגג ולא נזהר, על שחטא במזיד ועל ידי זה נכשל בשוגג, ועל שלא למד דינים ולכן חטא.

בביטוי שפתים על שהקניט את חברו בדבריו, ועל עוון נדרים ושבועות ואפילו קיימם, ועל הטחת דברים קשים כלפי מעלה.

בגילוי ערוות על שחטא בעריות ובאביזרייהו (חיבוק, גישוק, הסתכלות, וכד').

בגלוי ובסתר בגלוי: על שחטא וגרם לחילול ה' ולהחטאת הרבים. ובסתר: שמראה שיראי מבני אדם ולא מהקב"ה.

בדעת ובמרמה על שרימה את חברו בעסק, על שדבר אחד בפה ואחד בלב, על גניבת דעת, על כל ענייני הונאת ממון כגון: מדות ומשקלות.

בדבור פה על שחטא בדבורו, כגון: הזכרת דברי תורה במקומות המטונפים, קללות, מלביץ פני חברו, מורה שלא כהלכה, מחלוקת, מתכבד בקלון חברו, מחזק ידי עוברי עבירה, נטירה, דברי משא ומתן בשבת, דברי כעס, מצער חברו, מגלה סוד חברו, נדרים, דברים בטלים, שחוק וקלות ראש, ובפרט בבית המדרש וכן בשעת התפילה. ועל שחטא בדברי שקר, בלשון הרע, בניבול פה, בחנופה.

בהזנאת רע על הונאת ממון והונאת דברים, ועל שמצער את חברו ברבים.

בהרהור הלב על שהתנאה בלבו, על שהרהר הרהורים רעים (כגון: חמדות ותאוות), החושד בכשרים, הרהור בדברי תורה במקומות האסורים. מהרהר אחר מדיות ה', אחר תלמידי חכם, אחר רבו. וכן הרהורים באמונה ובביטחון.

בויעידת זנות שהתועודו לדבר ערווה. וכן תערובת של נשים וגברים.

בוידוי פה שהתוודו ולא חשב לעזוב חטאיו.

בזלזול הזרים ומזרים הורים: על שלא כבדם ולא שמע ציוויים (וכן לגבי אחיו הגדולים). מורים: שזלזל ברבו אפילו אינו גדול, ובשאר לומדי תורה ויראי שמים, וכן שלא קם מפני זמן ופגמי תלמיד חכם.

בזדון ובשגגה על שחטא במזיד ובשוגג.

בחזוקת יד שחזק ידי עוברי עבירה ועושי שלא כהוגן, על שלא חיזק ידי חברו בעצה ובממנו, על שכופה חברו בחזוק יד, וכן שעשה דברים שלא כהוגן, או שלא שמע בקול מוכיחים מפני חזוקת ידו.

ובחילול ה' על שחטא בשוגג ובמזיד חטא שידוע לציבור, או שלא התנהג כראוי עם בני אדם.

בטומאת שפתיים שטמא שפתיו בחטאים שבלשונו, כגון: ניבול פה ודבורים אסורים של תאווה.

בטיפשות פה על שחטא בדבור פה בגלל סכלות. דיברנו דברי הבל ודברים בטלים.

ביצר הרע שהניח ליצר הרע להשתלט עליו. ועל שעבר עבירה בלא שנתאווה לה על ידי שגירה בעצמו את היצר הרע, על ידי מחשבות או הסתכלויות אסורות.

ביודעים ובלא יודעים בין במזיד ובין בשוגג, בין שעשינו עבירה בפני רבים ובין שעשינו עבירה בסתר, בין אם חברנו יודעים שהזקנו להם ובין אם לא.

ועל כולם אלוה סליחות, סלח לנו מחל לנו כפר לנו ...

ככחש וככזב שחייב או שהבטיח לחברו משהו ואינו מקיימו, והמדבר שקר וכזב, או המדבר חצי אמת.

ככפת שזחד על שלקח ונתן שוחד לתוך כף היד. וכן שוחד דברים.

בלצון שמתלוצץ מאדם או מדברי תורה או ממוצה, וכן העושה קיבוץ אנשים למעשה ליצנות.

בלשון הרע שעשה לחברו רעה בלשנו ואפילו בפניו ואפילו בדרך שחוק, גם אם הדברים אמת.

כמשא ובמתן על הונאות שעשה בעת משא ומתן, כגון: שכיסה פגמים בחפץ, או רימה במידה ובמשקל.המשתמש במשכון שלא כדיו, והשואל שלא מדעת.

כמאכל ובמשתה על שנכשל במאכלות אסורות, מאכלות שלא הפרישו מהם תרומות ומעשר, ולא נקיים מתולעים. על שלא בירך כדיו, שזלזל בנטילת ידיים, ועל ריבוי אכילה.

בנושך ובמרביט שהלווה בלא היתר עסקה, ועל שאר איסורי ריבית (והעוברים הם: המלווה, הלווה, הערב, והעדים).

בנטיית גרון על גאוה הניכרת מבחוץ כגון: ההולך בקומה זקופה, מדבר עם אנשים נכבדים, מהלל את עצמו, רודף כבוד.

בשיח שפתותיוני על שיחות בטלות, כגון: איך התעשר פלוני, ובפרט בבית הכנסת ובעת התפילה. תפילות וברכות ללא כוונה.

בשקור עיני על הסתכלויות אסורות.

בעיניים רמות גאווה במחשבה, דיבור, או מעשה. על שהתנאה בלבו וכלפי חוץ עשה עצמו עניו.

בעזות מצח שהעיץ פניו נגד הוריו, נגד תלמידי חכם או גדול ממנו ולא דיבר אליהם בהכנעה.

ועל כולם אלוה סליחות, סלח לנו מחל לנו כפר לנו ...

בפריקת עול שפרק ממנו עול מצוות (אפילו מצווה אחת), וכן הפרוק ממנו עול מצווארו ומטילו על צוואר חברו.

בפליילות עשינו פלילות (דיו) עם הקב"ה וטענו שאינו מנהל את העולם בצדק. על דיין שלא נהג ביושר, ועל אדם שא דן את חברו לכף זכות.

בצדיק רע צד את חברו כדי לעשות לו רעה, או להכשילו בדבר עבירה, ואפילו על ידי אחרים ואפילו לא עלתה בידו.

בצרות עיני שנמנע מלעשות טובה לחברו. לא נתן צדקה כראוי. ועינו צרה בשל אחרים, ובהצלחתם.

בקלות ראש בבית הכנסת, בבית המדרש, וכן עם תפילין. נהגנו קלות ראש עם נשים.

בקשיות עורך שהקשה עורפו מלשמוע לדברי מוכיחים ואף לאחר שבאו עליו ייסורים.

בריצת רגליים להרע על שרץ לדבר עבירה ואפילו לא עלתה בידו, על שרץ להוכיח את חברו בלא לברר היטב, ואף שההוכחה הייתה כדיו.

ברכילות מרכל על חברו לחינם ואפילו אמת, והמספר לאנשים מה אמרו עליהם אחרים. וכן המזכיר שם שמים לדברי חול.

בשבועת שזא שבועה לשקר ואפילו שבועה של אמת אם היא לחינם.

בשנאת חינום על ששנא את רעהו בלבו.

בתשומת יד נתנו את ידינו לסייע בידי עוברי עבירה. וכן חוב שחייב לחברו וחברו תובעו והוא אינו משלם לו.

בתמהון לבב על שחטא בגלל טרדתו וצערו, וכן המפקפק בדברי חכמים ומקל בהם. וכל המפקפק ביסודות הדת, האמונה בתורה, הנבואה, השגחת ה', בשכר ועונש.

ועל כולם אלוה סליחות, סלח לנו מחל לנו כפר לנו ...

ועל חטאים שאנו חייבים עליהם ...

עולה ביטול מצוות עשה, לאו שאין בו מעשה, לאו הניתק לעשה (כגון: תפילין לא כשרות, בל תשחית, משהה נקביו, השבת אבידה וכו').

חטאת איסורי כרת בשוגג, כגון: מלאכה אסורה בשבת מדאורייתא, לפי שאינו יודע את הדין או ששכח.

קרבן עולה ויזוד קרבן שגודלו משתנה לפי יכולתו הכספית. בא על שבועת הביטוי, שנשבע לעשות או לא לעשות דבר ועבר בשוגג. או על שבועת העדות, וטומאת מקדש וקודשיו.

אשם ודאי ותלוי ודאי: מי שהיה בידו ממון חברו שלא וכפר ונשבע לשקר. ותלוי: מי שעשה בשוגג ספק עבירה ששגגתה חטאת, כגון: היו לפגיו שתי חתיכות, ספק בא על נידה.

מכת מרדות מלקות שמענישים את החוטא לפי ראות עיני הדיינים, ובאות בעיקר על עבירות דרבנן.

מלקות ארבעים על לאו שיש בו מעשה, כגון: השחתת הזקן בתער, מאכלות אסורות.

מיתה בידי שמים על שאכל עיסה שלא הורמה חלתה, וזר שאכל את החלה השייכת לכהן, אכל טבל. המוציא זרע לבטלה, המורה הלכה במקום רבו.

כרת ועיריני שעושה מלאכה ביום הכיפורים במזיד, האוכל ביום הכיפורים, האוכל חמץ בפסח, הבא על הנידה.

ארבע מיתות בית דין

סקילה: כגון: מחלל שבת במזיד, הבא על הזכר, מקלל אביו ואמו.

שריפה: כגון: הבא על בתו, בת כהן שזנתה.

הרג: כגון: רוצח.

זחנק: כגון: החובל באביו ואמו, הבא על אשת איש.

על מצוות עשה ועל מצוות לא תעשה.

בין שיש בה קום עשה - כגון הנחת תפילין ונטילת לולב.

ובין שאין בה קום עשה - כגון ציצית אם אין לו בגד של ד' כנפות.

את הגלויים לנו ואת שאינם גלויים לנו ...

